

La prevenció de conflictes de la Unió Europea deu anys després de Göteborg

A l'avantguarda o a la deriva? Deu anys des del Programa de Prevenció de Conflictes de la Unió Europea

N. 01 · Juny 2011
ISSN 2014-2765

Julia SCHÜNEMANN

La Unió Europea (UE) ha fet passos molt significatius des que va adoptar el Programa de Göteborg per a la Prevenció de Conflictes Violents el 2001. Malgrat tot, els obstacles institucionals, una prioritització insuficient i la manca d'un compromís polític clar han estat impediments fonamentals perquè la UE concretés les seves ambicions d'erigir-se en un actor global més eficaç en la prevenció de conflictes i la construcció de la pau. La pràctica concreta de la UE encara és el reflex d'una perspectiva de la gestió de les crisis clarament reactiva més que no pas d'un plantejament genuí favorable a la prevenció de conflictes. Aquest document d'actuació, principalment adreçat als qui dicten la política a seguir i les decisions de la UE i dels seus estats membres, exposa que la UE ha de realitzar un canvi que va de la simple gestió de crisis a posar més èmfasi en la prevenció de conflictes, tot augmentant així els seus avantatges comparatius. Això exigeix tenir unes prioritats clares i millorar el sistema d'alarma primerenca de la UE. Cal que la prevenció de conflictes s'integri de forma transversal en totes les polítiques exteriors d'Europa i que constitueixi el nucli del SEAE (el Servei Europeu d'Acció Exterior). Aparentment, el Tractat de Lisboa i el SEAE constitueixen una oportunitat única per a millorar la coherència i l'eficàcia de la UE com a actor global. Ara bé, s'està aprofitant aquesta oportunitat fugissera?

Context

Un nombre important de països i de regions socis de la UE es troba en risc de conflicte violent, està afectat per conflictes o bé s'enfronta a les situacions que es produeixen després d'un conflicte. La prevenció de conflictes és un objectiu explícit de l'acció exterior de la UE i l'adopció del Programa de Göteborg per a la Prevenció de Conflictes Violents de 2001 representa una fita. Tanmateix, en matèria de prevenció de conflictes, la implementació ha anat per darrera del progrés que s'ha fet en política estratègica. Ara mateix, la UE té dues opcions: augmentar el seu avantatge comparatiu fent créixer d'aquesta manera la seva

importància en l'escenari internacional o bé arriscar-se a ser relegada a un paper perifèric per darrera dels actor globals clau en la gestió de crisis.

La prevenció de conflictes com a prioritat de les relacions exteriors de la UE

L'adopció del Programa de Göteborg és un reflex del reconeixement creixent en el si de la UE del fet que, perquè hi hagi una prevenció de conflictes eficaç, cal enfrontar-se a les causes originals del conflicte i de la inestabilitat des del primer moment i d'una manera àmplia més que no pas a través d'un plantejament reactiu i *ad hoc*. En concret, el fracàs de la comunitat

internacional per evitar i posteriorment resoldre el conflicte de l'antiga Iugoslàvia i el genocidi de Rwanda de 1994 encara va donar més peu a aquesta idea.

La prevenció de conflictes fa referència a una diversitat d'actuacions a curt i a llarg termini destinades a anticipar i a evitar l'emergència d'un conflicte violent. Resulta més eficaç que la gestió de crisis i té més probabilitats de tenir un impacte sostingut (Brown & Rosecrance, 1999; Lund, 1996). Tanmateix, la major part del compromís internacional, inclòs el de la UE, sovint ha arribat quan el conflicte ja s'ha produït i les conseqüències militars, econòmiques i polítiques són greus. L'avantatge comparatiu de la UE respecte d'altres organismes, inclosos els Estats Units, les Nacions Unides (ONU), o fins i tot alguns estats membres de la UE, rau en la seva capacitat per a la prevenció de conflictes, la gestió de crisis civils i la construcció de la pau. Atès que es tracta del proveïdor més important d'ajuda per al desenvolupament, i al fet que té delegacions arreu del món, la UE té un abast únic en molts països fràgils i afectats per conflictes. Així mateix, en alguns casos, el baix perfil polític que es té de la UE es presta millor a la prevenció de conflictes en contextos sensibles.

L'article 21 del Tractat de la Unió Europea (TUE) afirma que la UE ha de "preservar la pau, evitar els conflictes i consolidar la seguretat internacional" mitjançant la seva actuació exterior.¹ En conseqüència, el Programa de Göteborg concedeix la més gran de les prioritats polítiques a la millora de la capacitat, l'efectivitat i la coherència de la UE en matèria de prevenció de conflictes, i identifica els següents reptes clau:

- Establir prioritats polítiques clares per a les accions preventives;
- millorar la seva cohesió d'alerta, actuació i política primerenques;
- millorar els seus instruments per a la prevenció immediats i a llarg termini; i
- desenvolupar organismes eficaços per a la prevenció.

Al llarg de la darrera dècada, la UE ha progressat en totes i cadascuna de les àrees prioritàries esmentades abans, malgrat seguir ritmes diferents i obtenir resultats desiguals. El plantejament general encara segueix essent massa reactiu, massa enfocat a la gestió de crisis més que a la prevenció de conflictes. El personal de la UE que treballa en la gestió de crisis supera en nombre, i per molt, el que treballa en la prevenció de conflictes. Encara s'han d'establir unes

prioritats polítiques clares per a la prevenció de conflictes i l'acció preventiva; el mateix es pot dir pel que fa a les responsabilitats i a les obligacions si no s'actua. Això exigeix un lideratge més pronunciat de les altes jerarquies. La capacitat d'alerta primerenca de la UE ha millorat, però el sistema segueix estant dislocat i la coneguda distància entre alarma i resposta encara és massa gran. La gestió de la informació i l'anàlisi en matèria de conflictes no és òptima, i actualment les eines d'alarma primerenca disponibles no s'utilitzen en tot el seu potencial (Montanaro & Schünemann, 2011). La UE ha millorat els instruments que ja existeixen i n'ha desenvolupat de nous per a una prevenció a curt i a llarg termini, però més aviat existeixen en paral·lel en lloc de respondre a una lògica estratègica única.

Anàlisi

Progrés important a nivell polític

Malgrat que no és cap garantia de cara a una actuació coherent, s'ha fet un avanç important a nivell polític, la qual cosa no és un èxit menor en el context del viratge internacional cap a una idea més estreta de la seguretat després dels atacs terroristes de l'11 de setembre. Tot i això, l'Estratègia de Seguretat de la UE de 2003 i la seva revisió de 2008 van subratllar el compromís de la Unió amb la prevenció de conflictes. Diversos comunicats de la Comissió, conclusions del Consell, així com la vigència de diversos conceptes reflecteixen la centralitat de la prevenció de conflictes en l'actuació exterior de la UE. Aquesta s'aplica a situacions de fragilitat, al vincle entre seguretat i desenvolupament, a la Reforma del Sector de Seguretat (RSS), al Programa de Desarmament, Desmobilització i Reintegració (DDR), a la infància i els conflictes armats, als programes de control del comerç d'armes curtes i armes lleugeres (SALW), a la mediació i al diàleg així com a les dones, la pau i la seguretat, etc. Les qüestions de la justícia de transició també han guanyat terreny durant els darrers anys.

La prevenció de conflictes com a concepte i principi rector es troba, doncs, present d'una manera molt àmplia en el marc polític de la UE, amb el qual concorden un seguit de nous instruments, procediments i estructures. Tanmateix, encara es troben deficiències en la política estratègica i en l'àmbit de la implementació. La UE no té una definició de prevenció de conflictes, per no parlar d'una estratègia de prevenció de conflictes amb unes prioritats polítiques clares i unes directrius pràctiques sobre com articular i implementar les diferents polítiques i instruments d'una manera coherent. Així doncs, l'aplicació del Programa de Göteborg segueix essent fragmentari.

¹ Vegeu també l'article 10A, Disposicions generals sobre l'actuació exterior europea, Tractat de Lisboa.

Millora de la flexibilitat a través de l'Instrument d'Estabilitat

La innovació més important des de Göteborg ha estat la creació de l'Instrument d'Estabilitat (IfS) el 2007. Gràcies a la seva part no programable i provisional, la UE ha augmentat d'una manera considerable la seva flexibilitat i la seva rapidesa a l'hora d'implicar-se en la prevenció de conflictes, en l'estabilització política posterior a un conflicte i en la recuperació inicial després d'un desastre natural. En general, es considera que l'IfS és un èxit, malgrat que el seu impacte potencial es trobi limitat per un pressupost relativament modest d'uns 2.000 milions d'euros (2007-2013). Més de tres quartes parts d'aquests diners van a parar a les seves activitats d'actuació a curt termini, incloses les de mediació, facilitació i diàleg; el recolzament a processos electorals i justícia de transició; la recuperació primerenca; el suport als components civils de les missions integrades per al manteniment de la pau i de les missions d'estabilització i control.

El compromís oportú de la UE en la finalització de la crisi política de Kirguizistan l'abril de 2010 és un exemple del valor afegit potencial de l'IfS. Només un dia després de l'alçament popular i de l'enderrocament de l'expresident de Kirguizistan, Kurmanbek Bakiev, la UE, coordinada amb l'ONU i l'Organització per a la Seguretat i la Cooperació a Europa (OSCE) estava a punt per donar suport d'una manera eficaç al govern provisional en els seus esforços per establir un sistema democràtic. Les primeres activitats van incloure fer l'esborrany d'una constitució i ajudar al procés de reforma constitucional. Aquest darrer va culminar en l'aprovació de la nova Constitució en un referèndum el juny de 2010, el qual, al seu torn, va permetre unes eleccions parlamentàries transparents i imparcials que es van celebrar l'octubre de 2010, així com la restauració de les institucions estatals legítimes.

La prevenció de conflictes establerts dins de la cooperació al desenvolupament de la UE només s'ha aconseguit d'una manera parcial al llarg de la darrera dècada. Ni l'Instrument Europeu per a la Democràcia i els Drets Humans (IEDDH) ni l'Instrument de Cooperació per al Desenvolupament (ICD) fan cap referència clara a la prevenció de conflictes, malgrat que l'acord de Cotonou amb els països d'Àfrica, Carib i Pacífic (ACP) sí que en fa. A Uganda, per exemple, això s'ha traduït en una programació sensible als conflictes, però en altres casos no deixa de ser més que superficial. De llarg, no tots els Documents d'Estratègia de País (DEP) —l'eina crucial per a la programació estratègica— inclouen una valoració comprensiva dels conflictes. És més, als DEP tot sovint els manca una anàlisi de seguretat rigorosa que inclogui amenaces

transnacionals i transregionals. Atès que l'adopció dels DEP necessita d'un acord entre la UE i els governs respectius, no solen tractar-se els temes sensibles.

Cal una recerca més a fons per analitzar l'impacte dels acords comercials entre la UE i tercers països respecte de la dinàmica dels conflictes. És més, cal que totes les polítiques i les activitats exteriors de la UE siguin dissenyades a través d'anàlisis de conflicte sòlids i que avaluïn constantment potencials solucions de compromís. Sobre això, el compromís ferm de la UE amb el Procés de Kimberly és un exemple de bona pràctica, que demostra també el que pot aconseguir-se quan la societat civil, el sector públic i el privat empenyen en la mateixa direcció.

Obstacles institucionals

Parlar amb una sola veu; la manca de cohesió ha estat un obstacle important al desenvolupament de la UE com a actor global. Per a una prevenció de conflictes eficaç cal que s'utilitzin d'una manera coherent els instruments a l'abast, inclosos els polítics, diplomàtics, de desenvolupament, humanitaris i de resposta a crisis, econòmics i comercials, civils i de gestió de crisis civils i militars. Però des de l'establiment institucional de la UE anterior al Tractat de Lisboa aquests instruments es trobaven en organismes mal coordinats, que tenien objectius diferents. La separació entre la Política Exterior i de Seguretat Comuna i la Política Europea de Seguretat i Defensa (PESC/PESD) i les competències comunitàries va impedir una programació conjunta. Tot i que la Comissió va ser més proactiva respecte de la prevenció de conflictes i la construcció de la pau, el Consell dominat pels estats membres va romandre escèptic i va inclinar-se plenament per la resposta a les crisis. En el cas de Somàlia, per exemple, les mesures contra la pirateria i l'entrenament de les forces de seguretat somalis es troben completament desvinculats dels aspectes polítics del compromís en desenvolupament de la UE. Diversos interessos pesquers dels estats membres van permetre arribar a l'acord de portar a terme una perspectiva més holística. El predomini d'un mínim denominador comú no porta, certament, a una actuació preventiva eficaç, com demostren els casos de Sudan, la República Democràtica del Congo o Kenya. El de Líbia és l'exemple més recent de la manca d'unitat europea en l'àmbit de la política exterior. Per altra banda, quan els interessos coincideixen, la UE pot actuar de manera eficaç. La seva resposta a la crisi de Geòrgia de 2008 va combinar amb èxit l'actuació diplomàtica al nivell polític més alt, que va facilitar un alto al foc, amb el ràpid desplegament d'una missió civil de control. A través de l'IfS, la UE va establir programes de rehabilitació per a persones desplaçades i va donar suport a la societat civil. Un Representant Especial de

N. 01· Juny 2011

la UE va supervisar les converses de pau posteriors. Malgrat tot, una vegada més, va fer falta una crisi greu perquè la UE actués de manera conjunta: el 2005/2006, la Unió va fracassar a l'hora de donar suport al diàleg entre Rússia i Geòrgia i va perdre l'oportunitat de dur a terme una acció preventiva en el seu entorn regional proper.

Molts estats membres estan a favor d'una resposta a la crisi, per raons de visibilitat política i també per les pressions a actuar que causa una crisi aguda. Existeix una competició pels recursos entre les actuacions orientades a la prevenció i les de resposta a les crisis. En general, els qui prenen les decisions no se senten pressionats a actuar en conflictes latents, i només destinen escassos recursos a la prevenció. En la presa de decisions, atès el resultat dubtós de l'acció preventiva, sovint pesa més el càlcul dels riscos polítics immediats que el risc imprecís i perllongat de la inacció que, a més, només es plasmarà a mig o llarg termini. Així doncs, l'esclat futur del conflicte violent generarà molts costos, que a la vegada són potencialment més elevats. L'anàlisi de costos i beneficis és irracional i no està en consonància amb l'objectiu de la prevenció de conflictes: la dimensió dels costos immediats rep una atenció desproporcionada, mentre que els costos potencials a llarg termini són relegats o desatesos per raons purament polítiques. Al mateix temps, els aparents beneficis immediats d'una implicació precipitada i escassament meditada sovint s'imposen als beneficis a llarg termini de la prevenció. Cal estipular i transmetre millor els costos de la inacció en el cas que la prevenció fracassi, així com els beneficis concrets d'una prevenció que ha tingut èxit en funció dels costos que s'han evitat.

Alarma primerenca: el vincle pendent²

El Programa de Göteborg reconeix que una alarma primerenca eficaç és crucial per evitar conflictes. Alerta als que prenen les decisions de l'esclat potencial, l'esglaonament i el ressorgiment del conflicte violent, i pot ser una eina per a gestionar les prioritats i els objectius polítics. Prendre decisions de manera informada sobre l'actuació immediata és impossible sense una alarma primerenca. Fa deu anys, la UE no tenia cap sistema intern per a la detecció primerenca de conflictes violents. Des d'aleshores, el Consell i la Comissió han desenvolupat nous mecanismes i eines, els quals, tanmateix, no funcionen en tot el seu potencial, o fins i tot es connecten i funcionen d'una manera complementària. En general, les eines existents pateixen d'un finançament estructuralment pobre; d'una manca d'anàlisi de previsió de riscos i de

desenvolupament de situacions; d'una integració insuficient de factors econòmics, ètnics, polítics i de seguretat, etc. És més, els mecanismes per a informar i comunicar les alertes són inadequats.

El Centre Conjunt de Situacions per a l'Anàlisi de la Intel·ligència (SITCEN), el cos d'intel·ligència de la UE, compta amb les dades que aporten els estats membres. Aquest fet (contrari a l'esperit d'un ens d'intel·ligència) tendeix a frenar a la majoria a la vegada que fa que comparteixin la informació menys rellevant. Tot plegat compromet la qualitat de les dades resultants del SITCEN. La "Llista Watch", per exemple, un resum semestral sobre un nombre flexible de països i regions

Prendre decisions de manera informada sobre l'actuació immediata és impossible sense una alarma primerenca

acordat pel Comitè de Política i Seguretat (CPS) està molt polititzada, i reflecteix essencialment el mínim comú denominador dels 27 estats membres. Fonamentalment, es basa en les amenaces definides per l'Estratègia de Seguretat de la UE, però estan indicades d'una manera massa àmplia perquè serveixin de base per a una planificació i una presa de decisions eficaces. Juntament amb la manca de previsió, de planificació i prioritització de situacions, això explica la utilitat limitada de la Llista Watch com a eina d'alerta primerenca. La Comissió va desenvolupar la seva pròpia infraestructura, en concret, el Gabinet de Crisi. Allà, els analistes creen alertes a partir de la informació aportada per les delegacions de la UE, els funcionaris de planificació de respostes a les crisis regionals (RCRPO) i la intel·ligència de codi obert (OSINT). Tariqa, una sofisticada eina de suport d'alerta primerenca qualitativa i quantitativa, permet realitzar anàlisis de conjunt i prospectius. Tanmateix, és ben sabut que el Gabinet de Crisi sempre ha tingut poc personal (en el moment de fer aquest escrit només compta amb sis persones).

Amb la finalitat de crear organismes per a la prevenció de conflictes, la UE ha reforçat els diàlegs anomenats "de taula a taula" entre la UE i els funcionaris de l'ONU, per exemple, de la Comissió de les Nacions Unides per a la Consolidació de la Pau. Així mateix, ha millorat la cooperació amb altres organismes internacionals en matèria de pau i seguretat, especialment amb la Unió Africana (UA) i la Comunitat Econòmica dels Estats Africans Occidentals (en anglès, ECOWAS). Aquesta cooperació engloba la capacitat de

² Aquesta secció es basa en Montanaro i Schünemann, 2011.

maniobra davant de crisis dels socis executors, com ara la UA o la Lliga Àrab o representants de la societat civil. La UE ha creat l'African Peace Facility (APF), que, bàsicament, subvenciona les operacions militars per al manteniment de la pau. Caldria que es donés més importància als organismes civils existents per al manteniment de la pau i per a la capacitat de les institucions africanes. Atesos els limitats recursos financers i humans de la UE, millorar la capacitat és una manera rendible de ser present arreu del món. Aquesta també hauria de dur-se a terme a nivell local i comunitari.

Lisboa i el SEAE: l'oportunitat d'or?

L'entrada en vigor del Tractat de Lisboa el desembre de 2009 i la creació del SEAE aparentment van eliminar els principals obstacles legals i institucionals perquè la UE es convertís en un actor global més eficaç en la prevenció de conflictes i la construcció de la pau. Tanmateix, encara hi ha esculls importants. Essencialment, entre aquests hi ha la manca de voluntat, compromís i lideratge polític, de prioritats clares, de responsabilitat i d'un finançament adequat. De fet, la creació recent del SEAE posa de relleu l'existència d'un buit institucional. L'Alta Representant de la UE en Afers Exteriors i Política de Seguretat, Catherine Ashton, emfatitza el seu compromís amb la prevenció de conflictes, encara que les maniobres burocràtiques per tenir control i influència endarrerixen que hi hagi un progrés concret. L'abril de 2011, ella mateixa va aturar la revisió del Programa de Göteborg, una tasca amb molts participants iniciada el gener de 2010 amb la finalitat de crear un document polític actualitzat sobre prevenció de conflictes pel juny de 2011. L'explicació de l'Alta Representant que el SEAE es concentraria en una tasca pràctica i orientada a l'actuació en zones de crisi imminent o en curs semblava desvetllar una preferència continuada per la gestió de les crisis i no per la seva prevenció. Així mateix, seguia sense quedar clar com es durien a terme aquestes actuacions concretes sense una direcció política d'alt nivell. El plantejament d'Ashton va aixecar les crítiques de molts participants, inclosos el Parlament Europeu, diversos estats membres i altres actors relacionats amb la construcció de la pau. En el moment d'escriure aquest text, sembla que les crítiques creixents han donat pas a debats en el si del SEAE sobre el fet de treballar en certes directrius per a la operativitat del marc polític de prevenció de conflictes de la UE, tot i que això no s'ha confirmat. En una nota semblant, Ashton ha decidit congelar el Pla d'Actuació sobre fragilitat, seguretat i desenvolupament, preparat per la Comissió entre 2009 i 2010. Amb independència del resultat final, semblaria que la incertesa actual perjudicaria l'incipient pas de la gestió de crisis a la prevenció.

Recomanacions polítiques

1. Cal que la prevenció de conflictes sigui central en la tasca del SEAE

Cal que es mantinguin els recursos, no que es retallin. El Parlament Europeu hauria d'exercir tot el seu poder de control pressupostari pel que fa a aquesta qüestió. El Directori per a la Prevenció de Conflictes i la Política de Seguretat depèn d'una dotació de personal adequada per tal que funcioni com a centre neuràlgic especialitzat en matèria de conflictes amb el SEAE. Seria recomanable la creació de càrrecs d'assessors de conflictes (Woollard, 2001). La dotació de personal actual de la Unitat de Manteniment de la Pau, Prevenció de Conflictes i Mediació (que en el moment d'escriure aquestes línies està formada per quatre funcionaris) no és apropiada. S'haurien de crear més càrrecs RCRPO en països i regions fràgils i afectats per conflictes. Caldria que aquests estiguessin investits amb un mandat de prevenció de conflictes definit.

2. Cal que totes les actuacions exteriors de la UE comptin amb informació procedent de l'anàlisi de conflictes

La prevenció de conflictes hauria de seguir realitzant-se a través d'actuacions específiques i de programes de desenvolupament generals i que s'allarguin diversos anys. Totes les polítiques i activitats exteriors de la UE han de comptar amb informació procedent de l'anàlisi de conflicte sòlids i han de ser avaluats de manera constant per si hi ha conflictes d'interessos potencials. Sota el Tractat de Lisboa, la programació estratègica conjunta per als DEP serà una realitat. Cal que incloguin una valoració de conflictes exhaustiva. Els assumptes políticament sensibles poden ser tractats en annexos confidencials, en els quals els caps de les delegacions incloguin informació i anàlisi sobre els causants i les dinàmiques dels conflictes.

3. Han de prosseguir els esforços per millorar la flexibilitat dels instruments de la UE

Dins del proper marc financer plurianual (2014-2019), s'hauria d'augmentar el pressupost de l'IfS, en particular per les seves actuacions no programables i a curt termini. La UE encara necessita millorar la flexibilitat dels seus instruments de desenvolupament a llarg termini per tal de respondre de manera eficaç a les circumstàncies ràpidament canviants en els escenaris fràgils i afectats per conflictes. Les causes estructurals han de romandre al centre de les activitats de la prevenció de conflictes i del manteniment de la pau. Els programes SSR i DDR exigeixen uns nivells alt de propietat local per tal de promoure una reforma estructural i sostenible. La propietat local eficaç

N. 01· Juny 2011

requereix comprometre's més de prop amb la societat civil i la població local.

4. Millorar el sistema d'alarma primerenca de la UE és crucial

L'alarma primerenca és clau per prevenir conflictes violents; és la base d'una anàlisi contrastada i d'una planificació i una presa de decisions eficaces. La UE necessita utilitzar les eines d'alerta primerenca ja existents en tot el seu potencial, millorar-ne la qualitat i entreteixir tots els fils de la informació i l'anàlisi. Les intencions que té ara el SEAE de reformar la "Llista Watch" són molt necessàries. La fusió prevista entre el SITCEN i el Gabinet de Crisi no s'hauria de posposar gaire més.

5. Cal actualitzar el Programa de Göteborg

El Programa de Göteborg segueix tenint validesa, però cal actualitzar-lo perquè tingui rellevància i la UE el pugui posar en pràctica, en particular el SEAE. Aquesta actualització hauria d'incorporar innovacions en el marc polític de la UE, així com prioritats polítiques d'alt nivell i directrius pràctiques per a la operativitat del marc polític de la UE per a la prevenció de conflictes sotmesa a l'estructura institucional resultant de Lisboa. A més a més, caldria establir una agenda i uns punts de referència clars per a l'avaluació.

Conclusions

La UE té el marc polític i els instruments necessaris per satisfer el compromís de construir un món més segur i més pacífic. Deu anys després de Göteborg, la UE necessita comprometre's en un debat honest sobre les amenaces, els interessos i les prioritats en un context de pocs recursos. La prioritització hauria de basar-se en informacions i anàlisis contextualitzades i contrastades. Cal que la UE passi de la gestió de crisis a la prevenció de conflictes. És aquí on rau el seu avantatge comparatiu. Però encara queda molt per convèncer els polítics del valor afegit de la prevenció. Perdre l'oportunitat de tenir més cohesió i eficàcia, com va sorgir del Tractat de Lisboa i de la creació del SEAE, significa arriscar-se a ser relegat a tenir un paper perifèric en l'escenari internacional i, en darrer terme, a perdre credibilitat.

Referències

Brown, Michael E. i Rosecrance, Richard N. (eds.), *The costs of conflict: prevention and cure in the global arena*, Carnegie Commission on Preventing Deadly Conflict, 1999.

Lund, Michael S., *Preventing violent conflicts. A strategy for preventive diplomacy*, Washington DC, United States Institute of Peace (USIP), 1996.

Montanaro, Lucia i Schünemann, Julia, *Walk the Talk. The EU needs an effective Early Warning system to match its ambitions to prevent conflict and promote peace*, Initiative for Peacebuilding - Early Warning, 2011. Disponible a: <http://www.ifp-ew.eu/publications/index.php>

Woollard, Catherine. *EPLO Review of the Gothenburg Programme*, 2011. Disponible a: http://www.eplo.org/assets/files/2.%20Activities/Working%20Groups/SEAE/EPLO_Review_Gothenburg_Programme.pdf

SOBRE L'AUTORA:

La Doctora Julia SCHÜNEMANN és investigadora i assessora independent en matèria de pau i de conflictes que ocasionalment col·labora amb l'ICIP (juliaschuenemann@gmail.com).

RENÚNCIA DE RESPONSABILITAT:

Les opinions expressades en aquesta publicació no reflecteixen necessàriament les de l'Institut Català Internacional per la Pau (ICIP).

INSTITUT CATALÀ INTERNACIONAL PER LA PAU

L'Institut Català Internacional per la Pau (ICIP) és una institució pública, però independent, que té com a principal objectiu promoure una cultura de pau i facilitar la resolució pacífica i la transformació de conflictes. Les activitats de l'ICIP estan relacionades amb la recerca, la transferència de coneixement i la difusió d'idees, així com amb la intervenció sobre el terreny. Amb la investigació com un dels seus punts clau, l'ICIP té un interès especial en fomentar la recerca original que aportí nous resultats, no només en el camp teòric sinó també en l'aplicació pràctica de solucions. És en aquest context on s'emmarca la publicació de la sèrie de *Policy Papers* de l'ICIP.

www.icip.cat / icip@gencat.cat